

La prosa historiogràfica. Les quatre grans cròniques (s XIII-XIV)

Recordem que durant aquests segles...

- prestigi monarquia
 - expansió militar
 - oficialitat del català
-
- CONTEXT

Sorgeix una literatura → marcat **caràcter heroic**, amb voluntat de **fomentar la identitat nacional pròpia** i legitimar els governants en el poder.

Cançons de gesta o lit. èpica / Literatura historiogràfica

CANÇONS DE GESTA

- **Poemes narratius** sobre l'actualitat política de l'època
- **Conflictes bèl·lics** contra enemics de la fe i de la pàtria
- Protagonistes: reis o grans senyors ("herois")
- Recitades o cantades per **joglars** ("periodistes de l'època")
- **No se n'han conservat** en català, només integrades dins les cròniques

PROSA HISTORIOGRÀFICA

- **Narracions en prosa** de justificació d'accions monàrquiques i d'orgull nacional
- Història = no era la disciplina així com l'entendem ara; era una manera de justificar la política d'un monarca
- Influïda per la religió i l'heroisme cavalleresc
- Eren com unes memòries escrites per **cronistes** (funcionaris)
- Els 1rs textos historiogràfics són **traduccions llatí>català**.

Cròniques (prosa historiogràfica)

- Justifiquen la política del monarca.
- Exaltació patriòtica
- La figura central és el monarca o la dinastia regnant. Monarques dotats de totes les virtuts: models pels futurs reis.
- Narren fets contemporanis o immediatament anteriors a l'autor
- Barreja de fets llegendaris amb elements reals
- Intenció didàctica i moralitzadora
- Providencialisme: intentar demostrar com Déu dona suport a la política dels monarques (ex: presa de decisions)

➔ **Tenen un valor literari, lingüístic i històric extraordinari!**

Són:

- *Llibre dels feits*
- *Crònica de Bernat Desclot*
- *Crònica de Ramon Muntaner*
- *Crònica de Pere el Cerimoniós*

Llibre dels feits o Crònica de Jaume I

- Narració en **forma autobiogràfica** (1a persona). Plural majestàtic (“nos”).
 - ↳ En realitat, no l’escrivía ell, sinó que la dictava
- Contingut: la infantesa de Jaume I, la conquesta de Mallorca, la conquesta de València, la conquesta de Múrcia, i els darrers anys del regnat de Jaume I.
- Llenguatge viu, popular, col·loquial: refranys, frases fetes...
- Manifesta l'amor que sent pels territoris de la corona
- Abundància d'elements llegendaris (actitud heroica dels personatges)

Llibre del rei en Pere o Crònica de Bernat Desclot

- Bernat Desclot = funcionari de la cort, **tresorer reial** de Pere II
- Contingut: els regnats d'Alfons I, Pere el Catòlic, Jaume I i **Pere II** (aquest darrer n'és el protagonista).
- És bastant objectiva (llevat quan descriu Pere II el Gran)
- Crònica basada amb documents de l'administració, poc llegendària
- Estil senzill, però més acurat que la de Jaume I

Crònica de Ramon Muntaner

- Ramon Muntaner = **cavaller** de la cort. Comença a escriure-la l'any **1325**
- Contingut = regnat de **Jaume II el Just** i **Alfons III el Benigne** (+ extensa)
- Molt patriòtica (“el bell catalanesc del món”) i providencialista
- Subratlla el seu **testimoni** en els afers reials (“Jo hi era”) > Insistència constant de la veracitat del que es conta
- Utilitza la 1a, la 2a i la 3a persona
- Escrita per ser recitada, recursos propis dels joglars per mantenir l'atenció (“Què us diré?”, “I no cregueu que...”)
- Llenguatge senzill i col·loquial, amb refranys, dites...

Crònica de Pere III el Cerimoniós

- **Autobiogràfica** (1a persona, plural majestàtic)
- La comença a escriure l'any **1349**
- Contingut: **el seu regnat** i el del seu pare, **Alfons III el Benigne**
- Sense elements llegendaris ni heroisme cavalleresc
- Llenguatge elegant i solemne, sintaxi ben ordenada, frases llargues (com l'estil de la prosa humanista)
- Va morir sense veure enllestida la seva crònica

